

Становище от проф. д-к Иван Еленков /преподавател в ФФ на СУ/, член на научното жури в конкурса за доцент, по научно направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата /Етномузеология/, обявен в ДВ, бр. 82/03. 10. 2014 г. за нуждите на катедра "Етнология" при ИФ на СУ "Св. Климент Охридски"

На организираното учредително заседание на научното жури в края на 2014 г. приех постъпилото предложение и бях избран единодушно от неговите членове да изразя становище върху научните изследвания и академичните прояви на доц. д-р Мирелла Стефанова Дечева. Нямам съавторски публикации с кандидатката, участия в общи изследователски проекти, нито пък сътрудничество по каквито и да било други съвместни начинания.

Конкурсът е обявен публично според стандартната процедура и тя е единствена участничка в него. Приложената документация е пълна и изрядна съгласно предявяваните към такива случаи нормативни изисквания.

Нейното академично жизнеописание проследява във възходяща линия завършено през 1981 г. висше образование с магистърска степен по история в специализация „Етнография” на Историческия факултет при СУ „Климент Охридски” и втора специалност „Българска филология” в същото висше учебно заведение. През 1982 г. Дечева започва докторантура в Етнографския институт с музей при БАН и защитава успешно през 1988 г. дисертация на тема „Единство и многообразие на българската народна шевица”, придобивайки научната и образователна степен „доктор по история”, (тогава още „кандидат на историческите науки”).

През 1989 г. Дечева постъпва на работа в Етнографския институт с музей при БАН и до началото на новото столетие прехожда последователно през йерархичните равнища научен сътрудник I степен и научен сътрудник II степен. От 2003 до 2011 г. е доцент на същото място, като в периода от 2009 до 2011 г. е още заместник-директор на преобразуваното научно звено „Институт по етнология и фолклористика с Етнографски музей“ – БАН и същевременно главен уредник на Националния етнографски музей. От 2011 г. до сега

Мирелла Дечева е доцент и главен експерт по етнография в ОКИ „Музей за история на София”.

В конкурса доц. Дечева участва с няколко книги, албуми и сборници и множество по-малки публикации – студии и статии, открояващи ярко едно плодотворно изследователско и музеолошко дело в няколко важни изследователски полета – изследвания на традиционната култура и народното изкуство на българите, изследвания на етнокултурните групи в България, етнология на съвременността, а в музеоложка перспектива представя тематико-експозиционни концепции и планове на множество етнографски изложби, в които тя е водеща фигура или определящ съучастник.

Освен направеното в споменатите научно-изследователски и музеоложки области, нейните преподавания, водените семинарни занятия и четените от нея лекционни курсове, са още едно потвърждение на успешната ѝ кариера – през годините тя е готвила и провеждала семинарни упражнения и лекционни курсове в полето на дисциплините „Етномузеология“ и „Професионално изкуство” в бакалавърската и магистърската степени на специалност „Етнология” при Исторически факултет в СУ „Св. Климент Охридски”; „Българска традиционна култура и народно изкуство”, лекции в магистърската програма „Мениджмънт и управление на културното наследство” на специалност „Културология“ във Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски”; бакалавърски курс лекции „Етнология на пластичните изкуства” в ПУ „Паисий Хилендарски”; курс лекции “Традиционни занаяти” в Департамент “Културен туризъм” на Новия български университет, лекции и упражнения “Етнография на България” във ЮЗУ “Неофит Рилски”, Благоевград, факултет „Българска филология” на специалност „Филология и етнология”. В рамките на този педагогически опит следва да бъдат отбелязани научните ѝ ръководства на докторантура, както и на различни разработки на български и чуждестранни студенти. Нейната преподавателска работа се отличава по замисъл, конкретни решения, съдържание и изпълнение с висока научна и преподавателска издържаност.

Сред академичните дейности и отговорности на доц. Дечева ярко изпъква плодотворното ѝ участие в многобройни екипни и индивидуални изследователски научни проекти,

увенчани с издания, основополагащи по разработваната от нея материя с широк прием в научната колегия и определена честотност на позовавания.

Специализациите и нейните прояви в престижни академични средища, докладите ѝ, четени по международни научни форуми у нас и в чужбина, позициите и активната ѝ роля в дейни изследователски структури, са недвусмислено доказателство за извоювания и напълно заслужен неин висок научен авторитет.

Изследванията ѝ в областта на традиционната култура и народното изкуство на българите имат недвусмислено присъствие в етнографската наука с изучаването на везбеното изкуство на българката в социален и мирогледен контекст, разкривайки по този начин модела на поведение на българката в традиционното общество на базата на народното облекло и везбената му украса.

Работите ѝ в областта на етнологията на съвременността са сред малкото писано по актуалната за настоящето ни тема за миграциите в етноложки аспект; те, както и присъствието ѝ в темата за дискретното облекло, я представят като значимо име в областта на тези проучвания.

Етномузеоложките ѝ изследвания разработват определено незасягани до сега в българската научна литература теми като отношенията музей-публика-медии; етнографският музей като културна институция и политика, наука и практика в дискурсивния път от „музейното дело” в миналото до „музеологията” днес; експозиционната политика на етнографския музей и значението ѝ в мирогледната система на съвременното общество и др. В този план следва да бъде споменато и нейното първопроходческо изследване върху ролята и значението на етнографската временна експозиция, посветена на чуждоетнични групи, живеещи по българските земи като възможност за регулиране на междуетнични отношения и важен фактор за разбиване на натрупани след мнозинството предразсъдъци и форма за възпитаване в дух на толерантност.

Изтъквайки високите резултати от научната продукция, музеоложки разработки и практика на Мирелла Дечева, нейното емпирично разнообразие, нейните теоретични, методологични и интерпретативни достойнства, посочвайки ясно видимите проекции на

представеното нейно внушително цялостно творческо дело в науката и публичността, посочвайки плодотворната ѝ академична кариера, преподавателска практика и безспорен авторитет в колегиалната общност, с пълна убеденост, с тия завършващи становището ми думи, призовавам уважаемото Научно жури, както по-нататък и Факултетният съвет на Исторически факултет на Софийския университет, да гласуват без колебание с „ДА”, избирайки я за доцент, по научно направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата /Етномузеология/, за нуждите на катедра "Етнология" при ИФ.

София

19. 01. 2015 г.

проф. днк Иван Еленков